

Данъчни облекчения за деца

Данъчно облекчение за деца по чл.22в от ЗДДФЛ

Местните физически лица и чуждестранните физически лица, установени за данъчни цели в държава - членка на Европейския съюз, или в друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, ползват данъчно облекчение за деца, като приспадат от сумата от годишните данъчни основи по чл. 17 от ЗДДФЛ:

6 000 лв. - при едно ненавършило пълнолетие дете;

12 000 лв. - при две ненавършили пълнолетие деца;

18 000 лв. - при три и повече ненавършили пълнолетие деца;

Посочените размери на данъчните облекчения за деца се **прилагат за придобитите през 2023 г. доходи** (според преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. (ДВ бр.66 от 01.08.2023 г.)

§ 2. (1) При ползване на данъчното облекчение за деца по чл. 22в от Закона за данъците върху доходите на физическите лица за 2023 г. сумата, която се приспада от годишните данъчни основи по чл. 17 от същия закон, е при:

- 1. едно ненавършило пълнолетие дете – в размер на 6 000 лв.;*
- 2. две ненавършили пълнолетие деца – в размер на 12 000 лв.;*
- 3. три и повече ненавършили пълнолетие деца – в размер на 18 000 лв.*

Данъчното облекчение се ползва до размера на сумата от годишните данъчни основи.

Данъчното облекчение се ползва, когато едновременно са налице следните условия по отношение на детето за което ще се ползва данъчното облекчение:

- към 31 декември на данъчната година детето е местно лице на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

- детето не е навършило пълнолетие; **Данъчното облекчение може да се ползва включително за дете, което е навършило пълнолетие или е родено през 2023 г.**

- към 31 декември на данъчната година детето не е настанено в социална или интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа на пълна държавна издръжка, в дом за деца, лишени от родителска грижа, или в дом за медико-социални грижи за деца.

Данъчното облекчение се ползва от лице, което към 31 декември на данъчната година е:

- родител, който не е лишен от родителски права, и детето не е настанено извън семейството, и не е учредено попечителство или настойничество, или
- настойник или попечител – при учредено настойничество или попечителство, или
- член на семействата на роднини или близки - при настаняване на детето при роднини или близки по смисъла на Закона за закрила на детето за срок не по-кратък от 6 месеца, или
- приеман родител - при дългосрочно настаняване на детето за отглеждане в приемно семейство по смисъла на Закона за закрила на детето.

Данъчно облекчение за деца с увреждания по чл.22г от ЗДДФЛ

Сумата от годишните данъчни основи по чл. 17 от ЗДДФЛ на местни физически лица и на чуждестранни физически лица, установени за данъчни цели в държава - членка на Европейския съюз, или в друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, се намалява с **12 000 лв.** за отглеждане на дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане, определени с влязло в сила решение на компетентен орган, като облекчението се ползва, включително за годината, през която са установени видът и степента на увреждане, и за годината на изтичане срока на валидност на решението.

Посоченият размер на данъчното облекчение за деца с увреждания се **прилага за придобитите през 2023 г. доходи** (според преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. (ДВ бр.66 от 01.08.2023 г.)

§ 2.(2) При ползване на данъчното облекчение за деца с увреждания по чл. 22г от Закона за данъците върху доходите на физическите лица за 2023 г. сумата, с която се намаляват годишните данъчни основи по чл. 17 от същия закон, е в размер на 12 000 лв.

Данъчното облекчение се ползва, когато едновременно са налице следните условия по отношение на детето за което ще се ползва данъчното облекчение:

- към 31 декември на данъчната година детето е местно лице на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;
- към 1 януари на данъчната година детето не е навършило пълнолетие;
- към 31 декември на данъчната година детето не е настанено в социална или интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа на пълна държавна издръжка, в дом за деца, лишени от родителска грижа, или в дом за медико-социални грижи за деца.

Данъчното облекчение се ползва от лице, което към 31 декември на данъчната година е:

- родител на дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане, който не е лишен от родителски права, и детето не е настанено извън семейството, и не е учредено попечителство или настойничество, или

- настойник или попечител на дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане – при учредено настойничество или попечителство, или

- член на семействата на роднини или близки на дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане – при настаняване на детето при роднини или близки по смисъла на Закона за закрила на детето за срок не по-кратък от 6 месеца, или

- приеман родител на дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане – при дългосрочно настаняване на детето за отглеждане в приемно семейство по смисъла на Закона за закрила на детето.

Ползване на облекченията за деца и за деца с увреждания

Лицата, които отговарят на всички условия, могат да ползват облекченията по два начина:

1. Ползване на облекченията при работодателите, които към 31 декември 2023 г. са работодатели по основно трудово правоотношение:

За ползване на данъчните облекчения за деца и за деца с увреждания при работодателя по основното трудово правоотношение, работникът/служителят в срок **от 30 ноември до 31 декември 2023 г.** трябва да предостави:

- декларация за ползване на данъчното облекчение за деца по чл. 22в, ал. 8 от ЗДДФЛ и/или
- декларация за ползване на данъчното облекчение за деца с увреждания по чл. 22г, ал. 7 от ЗДДФЛ, както и копие на валидно решение на ТЕЛК/НЕЛК на детето.
- писмена декларация, че към момента на подаването ѝ пред работодателя няма подлежащи за принудително изпълнение публични задължения или че за данъчната година ще подава годишна данъчна декларация. За улеснение на служителя/работника, вместо допълнителна декларация, трябва да отбележи в Част I на ред 6 на декларацията за ползване на данъчните облекчения за деца, че няма подлежащи на принудително изпълнение публични задължения или че за данъчната година ще подава годишна данъчна декларация, защото ако това не е така, няма право да ползва облекченията.

В срок до 31 януари 2024 г. работодателят по основното трудово правоотношение на работника/служителя изчислява годишната данъчна основа за доходите от трудови правоотношения, намалена с размера на данъчните облекчения, и определя годишния размер на данъка.

Предвид че новите размери са много по-високи, а тези данъчни облекчения се ползват само в годишен размер, в голяма част от случаите ще е налице надвнесен данък. В тази връзка, когато определеният годишен размер на данъка е по-нисък от размера на авансово удържания данък през годината и съответно е налице надвнесен данък, работодателят в срок до 31 януари 2024 г. възстановява разликата на работника/служителя. В този случай възстановената сума се прихваща от работодателя последователно от следващи вноски към държавния бюджет за данъци върху доходите от трудови правоотношения на това физическо лице или на други лица по трудови правоотношения.

Когато работодателят не е възстановил надвнесения данък, физическите лица могат да ползват данъчните облекчения с подаване на годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ, включително и когато имат само доходи от трудови правоотношения.

Лица, които през годината са били по майчинство или са получили други необлагаеми доходи, не е възможно да ползват данъчни облекчения, тъй като не са получавали облагаем доход и съответно не формират годишна данъчна основа, към която да се прилага намалението.

2. Ползване на облекченията с подаване на годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ

Когато данъчните облекчения за деца и за деца с увреждания се ползват с подаване на годишна данъчна декларация, конкретният размер на данъчното облекчение за деца се определя в Част VI, а на данъчното облекчение за деца с увреждания – в Част VII от Приложение № 10 (образец 2010) на годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ. Когато работодателят по основното трудово правоотношение не е възстановил данъка при годишното облагане на доходите от трудови правоотношения, лицето, дори да има само доходи от трудови правоотношения, може да ползва облекченията с подаване на годишната данъчна декларация (попълва Приложения № 1 и № 10).

Ако облекченията не са ползвани при работодателя в пълен размер, към годишната данъчна декларация се прилагат декларацията за ползване на данъчното облекчение за деца по чл. 22в, ал. 8 от ЗДДФЛ (образец 2005) и/или декларацията за ползване на данъчното облекчение за деца с увреждания по чл. 22г, ал. 7 от ЗДДФЛ (образец 2006). Копие от валидно решение на ТЕЛК/НЕЛК, удостоверяващо вида и степента на увреждане на детето, при ползване на данъчното облекчение за деца с увреждания не се прилага към годишната данъчна декларация.

При ползване на данъчните облекчения с подаване на годишната данъчна декларация, данъчно задълженото лице не трябва да има подлежащи на принудително изпълнение публични задължения към датата на подаване на годишната данъчна декларация, включително към датата/ите на подаване на коригираща/и декларация/и.

Възможно е при наличието на необходимите условия и обстоятелства да се ползват и двете данъчни облекчения едновременно за едно и също дете, което е с увреждане. Също така е възможно тези данъчни облекчения да се ползват и от родител, на когото не е предоставено упражняването на родителските права в случаите на развод, когато за него са налице всички необходими условия.

По принцип всяко от облекченията се ползва **само от единия родител** (приемен родител, близък или роднина). Допустимо е, когато размерът на облекчението надвишава сумата на годишните данъчни основи на единия родител, разликата да се ползва от другия родител (другия приемемен родител, близък или роднина), като подаде годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ за 2023 г. В тези случаи сумарно размерът на данъчното облекчение, ползван от двамата родители, съответно приемни родители, близки или роднини, не може да превишава допустимия размер, според броя на децата. Ако родителите нарушат изискването всяко едно от данъчните облекчения да се ползва само от единия от тях, като и двамата са ползвали данъчно облекчение за деца и/или деца с увреждания в пълен размер за 2023 г., всяко от лицата дължи частта от данъка, съответстваща на размера на ползваното облекчение.

Информация за прилагането на данъчните облекчения за деца и за деца с увреждания в Омекс®2000 може да намерите в инструкции „**Авансово ползване на данъчни облекчения за деца**“ и „**Годишно преизчисляване на ДДФЛ**“ (секция „Практическа документация“) в сайта на [ОмегаСофт](#).

Допълнителна информация може да намерите на сайта на НАП – „[Ползване на данъчните облекчения за деца за 2023 година](#)“.